# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce J. V.**, zastoupeného Dr. Michalem Rezkem, advokátem, se sídlem Tomáškova 19, 615 00 Brno, proti **žalovanému Ministerstvu zdravotnictví**, se sídlem Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě na přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2002, č. j. 0ZP/1-5788/02(17/9)

**takto:**

I. Žaloba **se odmítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

## Odůvodnění:

Žalobou ze dne 24. 7. 2002 doručenou Vrchnímu soudu V Praze dne 30. 7. 2002 se žalobce domáhá přezkumu v záhlaví tohoto usnesení označeného rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzen lékařský posudek Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně vydaný dne 21. 1. 2002, kterým nebyla žalobci přiznána nemoc z povolání podle nařízení vlády č. 290/1995 Sb. V žalobě namítá nedostatečné skutkové zjištění ze strany zdravotnického zařízení, neboť zdravotnická dokumentace neobsahuje rentgenový snímek ramene v bolestivé poloze, a dále vytýká žalovanému nesprávné právní posouzení věci, neboť nařízení vlády č. 290/1995 Sb. nerozlišuje v kapitole II. položce č. 9, která se na nemoc, jíž žalobce trpí, vztahuje, stupně poškození, přičemž žalovaný odůvodňuje své rozhodnutí právě skutečností, že žalobcovo onemocnění nedosahuje stupně poškození III., který považuje pro závěr, zda jde o nemoc z povolání, za určující. Žádá proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 6. 6. 2003 k vytýkanému nedostatečnému skutkovému zjištění uvedl, že na výsledek celkového vyšetření by požadované rentgenové vyšetření „v bolestivé poloze“ nemělo vliv, neboť rentgenologicky byl žalobce vyšetřen v dostatečném rozsahu. K právnímu posouzení věci uvádí, že nařízení vlády č. 290/1995 Sb., ve své příloze „Seznam nemocí z povolání“, v kapitole II. položce č. 9, neuvádí určitý rozsah artrotického poškození kloubů nutný pro přiznání nemoci z povolání, ale dle obecně

uznávaných pravidel se posuzuje jako klinicky průkazný pro přiznání onemocnění spadajících do kapitoly II. položky č. 9 až III. stupeň artrotického poškození kloubů, který je potvrzen objektivními lékařskými vyšetřovacími metodami, neboť při tomto stupni dochází k výraznému omezení pracovní schopnosti. Seznam nemocí z povolání uvádí vyjádření v numerických hodnotách pouze u těch položek, jejichž jednoznačnost je prověřena dlouhodobým sledováním, z něhož vyplývají jednoznačné hodnotící závěry. V ostatních případech byla k zajištění jednotnosti posudkových kritérií přijata koncepce zpracování standardů. Žalovaný poukazuje na charakter posudkové činnosti, který neumožňuje uzákonit stupnici pro posuzování onemocnění a tu pak bez dalšího aplikovat. Žalovaný dále namítl, že rozhodnutím nebyl žalobce zkrácen na svých právech, pro legitimaci k žalobě nepostačí případné zkrácení právem chráněných zájmů.

Žalobce v replice ze dne 13. 10. 2003 setrvává na svém tvrzení o nesprávném právním posouzení jeho případu, dovolává se souvislosti s přiznáním změněné pracovní schopnosti a tvrdí, že byl rozhodnutím žalovaného zkrácen na svých právech vyplývajících z Listiny základních práv a svobod a ze zákonných a podzákonných norem.

Ze správních spisů soud zjistil, že Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně (Klinika pracovního lékařství) vydala dne 21. 1. 2002 posudek, kterým vyslovila závěr, že žalobcovo onemocnění nemá charakter nemoci z povolání; diagnóza byla stanovena jako subacromiální impingement ommae 1.dx. G II, vlevo G I – sonografickým vyšetřením ani klinicky nebyla prokázána defektní manžeta rotátorů. Kalcifikace jako odraz degenerativních změn manžety rotátorů vpravo a incipientní kalcifikující tendinitida subacromiálně vpravo. Artrosa ommae et AC junkce G II vpravo, G I vlevo s omezením aktivní abdukce nad horizontálou pro bolest subacromiálně, rotace volné. Bez dalšího průkazu entezopatií, lokalizované artrózy, osteonekrózy. Tento posudek dne 19. 2. 2002 pod č. j. Ost. 2/2002 – Fo/375 přezkoumala ředitelka Fakultní nemocnice u sv. Anny (k žalobcově návrhu ze dne 23. 1. 2002) a ztotožnila se se závěry Kliniky pracovního lékařství, tedy, že na základě komplexního vyšetření, zhodnocení zdravotnické dokumentace a pracovně-lékařského vyšetření a s přihlédnutím k Doporučenému postupu diagnostické a léčebné péče nemocí povahy ortopedických nozologických jednotek se zaměřením na ramenní kloub nelze uznat za nemoc z povolání impingement syndrom, který nedosahuje III. stupně. Dne 28. 2. 2002 byl proto návrh na přezkoumání posudku Kliniky nemocí z povolání postoupen jako odvolání Ministerstvu zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví dne 24. 5. 2002 potvrdilo napadený posudek a odvolání zamítlo, přičemž v odůvodnění rozhodnutí poukázalo na skutečnost, že k uznání nemoci z povolání je nezbytné prokázat, že byly splněny podmínky vzniku nemoci z povolání podle seznamu nemocí z povolání a současně, že onemocnění je uvedeno v tomto seznamu a dosahuje stanoveného stupně. U žalobce tyto podmínky naplněny nebyly, zejména onemocnění nedosahuje stupně poškození požadovaného pro uznání nemoci z povolání.

Nejvyšší správní soud se započal věcí zabývat počínaje dnem 1. 1. 2003, kdy v důsledku úpravy obsažené v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), převzal k dokončení věci vrchních soudů, které nebyly do 31. 12. 2002 skončeny (§ 132 s. ř. s.), přičemž postupuje podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy za užití pravidel pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 130 s. ř. s.). Soud poučil účastníky řízení o této procesní situaci, udělil potřebná procesní poučení a vyžádal vyjádření k možnosti rozhodnout případně o věci samé bez nařízení jednání (§ 51 s. ř. s.). Žalobce na nařízení jednání trval.

Před tím, než soud přistoupí k posouzení merita věci, je povinen zjistit, zda jsou splněny podmínky řízení, rozhodnutí nebrání překážky jakými jsou res iudicata a litispendence, zda se nejedná o návrh opožděný, předčasný či nepřípustný; zjistí-li soud některou z těchto překážek posouzení věci samé a jde o překážku neodstranitelnou, žalobu podle § 46 s. ř. s. odmítne.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. má žalobní legitimaci ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva, nebo povinnosti; tyto úkony s. ř. s. označuje jako „rozhodnutí“. Žaloba je nepřípustná podle § 68 písm. e) s. ř. s., domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je podle tohoto nebo zvláštního zákona z přezkumu vyloučeno. Ust. § 70 písm. a) s. ř. s. vylučuje ze soudního přezkumu úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími a podle písm. d) takové úkony, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

Nemocí z povolání je podle § 190 odst. 3 zákoníku práce nemoc uvedená v právních předpisech o sociálním zabezpečení, jestliže vznikla za podmínek tam uvedených. Právním předpisem, který obsahuje seznam nemocí z povolání, je nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání. Posouzení, zda určitá choroba, kterou postižená osoba trpí, je nemocí z povolání, je svěřeno na základě § 16 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vybraným zdravotnickým zařízením (vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají). Na postup při uznávání nemocí z povolání se užije § 77 zákona č. 20/1966 Sb., o péči, o zdraví lidu.

V daném případě se jedná o posudkový závěr zdravotnického zařízení, potvrzený Ministerstvem zdravotnictví, o zdravotním stavu žalobcově; in concreto pak o závěr, že nemoc, kterou trpí, není nemocí z povolání. Jeho vydáním však nedošlo k zásahu do jeho subjektivních oprávnění nebo povinností ve smyslu § 77 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči, o zdraví lidu, ve znění platném v době vydání posudkového závěru, a § 65 odst. 1 s. ř. s. (ani ve smyslu § 244 odst. 2 občanského soudního řádu ve znění platném do 31. 12. 2002). Je totiž zcela na vůli žalobce, bude-li se domáhat, a to případně i soudní cestou, svých práv vyplývajících z předpisů pracovněprávních, popřípadě náležejících mu podle předpisů o důchodovém pojištění. Rozhodnutím žalovaného tedy nemohl být žalobce ukrácen ve svých právech; jinou věcí je, že napadený posudkový závěr se nepochybně týká žalobcova zájmu – právem chráněným zájmům však soudní ochrana poskytována není. Navíc s. ř. s. vylučuje (§ 70 písm. d/) ze soudního přezkumu rozhodnutí, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu, ledaže by zvláštní zákon výslovně zakotvil povinnost soudu i takové rozhodnutí přezkoumat. Taková úprava však pro oblast posuzování a uznávání nemocí z povolání přijata nebyla. Rozhodnutí o tom, zda určitá choroba je nemocí z povolání, je nepochybně rozhodnutím, které závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu. Otázky odborné (medicínské) vysoce převažují nad otázkami právními.

Poněvadž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalobce se domáhá přezkoumání úkonu správního orgánu, kterým nemohlo dojít ke zkrácení jeho subjektivních práv veřejných, ani práv garantovaných Listinou základních práv a svobod (ostatně v žalobě nijak nespecifikovaných), odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobu jako nepřípustnou,

za současného užití § 68 písm. e) a § 70 písm. a) a d) s. ř. s. Soud pouze pro úplnost poukazuje na obdobné závěry, k nimž dospěl Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 10. 7. 2001, sp. zn. III. ÚS 233/01 a s nimiž se zcela ztotožňuje.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2003

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu